

Stopplagsproposition väntas om några veckor

Lagrådet ställer sig »tveksamt« till regeringens stopplagsförslag. Men vårdminister Ylva Johansson är nöjd.

|| Lagrådet anser att förslaget till ny och permanent stopplag öppnar för kryphål och stora variationer i tillämpningen. Men vård- och äldreomsorgsminister Ylva Johansson tror att det kommer att gå fort att ta fram en proposition, två till tre veckor.

– Jag är glad att vi fått ett så bra yttrande. Jag tycker inte att det är någon allvarlig kritik.

Lagrådet tar inte lika bestämt avstånd till detta förslag till stopplagsreglering som när den första stopplagen presenterades år 2000. Det förslaget avstyrktes uttryckligen av Lagrådet, och det ledde till att den stopplag som då ändå infördes i stället gjordes temporär. Den gällde un-

der åren 2001–2002, i väntan på ytterligare utredning. Den statliga utredning som sedan följde kom fram till att vinstsyfte med vissa undantag kunde tillåtas. Förra året kom dock s, v och mp överens om att gå emot utredningen. En permanent reglering skulle förhindra vinstintressen i alla offentligt finansierade sjukhus som överlämnas i privat drift.

För någon månad sedan skickade departementet ett nytt förslag på remiss till Lagrådet, som nu har en rad invändningar. Det är »tveksamt« om förslaget skulle leda till en likartad tillämpning, menar Lagrådet. För det första definierar inte lagtexten begreppen »regionsjukhus« och »regionklinik«. För det andra hindrar inte själva lagtexten att vinstförbudet kan kringgås.

Fetma hotar korta amerikaners livslängd

|| USAs eskalerande fetmaepidemi hotar korta den förväntade livslängden för landets invånare. Det varnar forskare för i en artikel publicerad i New England Journal of Medicine. Jay Olshansky, verksam i området biodemografi vid University of Chicago, menar att livslängden kan vara 2–5 år kortare år 2050 än den är idag. Detta på grund av fetma-relaterade hälsorisker som ökad risk för diabetes, hjärt-kärlsjukdom och cancer.

Men beräkningarna är kontroversiella. Steve Goss vid US Social Security Administration, en myndighet som gör prognoser över amerikanernas livslängd, menar i en artikel i Nature att Olshansky inte tagit med faktorer som medicinska landvinningar och nya farmakologiska behandlingar i sina prognoser, vilka kommer att leda till en ökning av den förväntade livslängden de kommande decennierna så länge den amerikanska ekonomin går starkt. (LT)

Vårdminister Ylva Johansson

FOTO: PAMEL FLATO

Stopplagsförslaget i korthet

- Regionsjukhus eller regionklinik ska inte få överlämnas i privat drift.
- Övriga sjukhus får överlämnas endast om sjukhuset drivs utan syfte att skapa vinst åt ägare eller motsvarande intressent.
- Överlämnade sjukhus får inte samtidigt ta emot patienter med privatfinansiering, s k gräddfilsförbud.
- Minst ett sjukhus i varje landsting måste behållas i offentlig drift.

Inga omedelbara uppehållstillstånd för apatiska barn

|| Riksdagen avslag flera motioner apropå de apatiska barnen. Flera av motionerna föreslog omedelbart ingripande så att de barn som befinner sig i ett livshotande tillstånd beviljas permanent uppehållstillstånd. Motionärerna ansåg inte att man kunde invänta regeringens nationella samordnare, som ska se över asylprocessen. Det arbetet ska avrapporteras senast i december.

Men beslut fattades enligt Socialförsäkringsutskottets förslag. Utskottet hänvisade till att utlänningslagen redan idag ger utrymme för en generösare tolkning av de humanitära skälen för uppehållstillstånd när det gäller just barn.

Utskottet skrev i sitt betänkande att man »förutsätter att myndigheterna tillämpar bestämmelsen om uppehållstillstånd av humanitära skäl på avsett sätt«. Oklara ärenden kan överlämnas till regeringen. Automatiskt uppehållstillstånd vid en viss typ av stressreaktioner hos barn skulle också kunna komma att utnyttjas av exempelvis människosmugglare, enligt utskottet. Ett vetenskapligt seminarium om depressiv devalisering hos barn hölls nyligen i Uppsala. Läs en förpublicerad sammanfattning av seminariet på www.lakartidningen.se. (LT)

Formuleringar i förarbetena om att landstingen ska kontrollera att inte någon annan typ av vinning som kan jämföras med vinstutdelning uppstår, det räcker inte, enligt Lagrådet. Landstingens politiska ambitioner att kontrollera detta kan variera, och då uppstår skillnader i tillämpningen.

Inte heller innehåller lagförslaget några sanktioner för de fall då lagen inte följs. Lagrådet ger också regeringen bakläxa för att i en föreslagen paragraf ha formulerat sig så att »ansvaret för driften av hälso- och sjukvård« överlämnas. Ansvar kan nämligen inte överlämnas, landstingen behåller alltid huvudmannskapet och ansvaret för sjukvården, även när själva driften överlämnas. Till sist utfärdar Lagrådet ytterligare en varning. Övergångsbestämmelserna är formulerade så att de, rent teoretiskt, öppnar för att avtal med vinstsyftande entreprenörer kan förlängas på obegränsad tid. Det kan leda till sådana variationer av driftsformerna under lång tid framöver så att »lagstiftningsingripandets effektivitet rättsligt kan te sig diskutabel«, skriver Lagrådet.

– De har kommit med en del konkreta förslag som det är klart att vi kommer att överväga, men det är ingen avgörande kritik, säger Ylva Johansson.

Ikraftträdandet var först satt till den 1 juli, men med tanke på riksdagsarbetet kommer det troligen att bli senare, tror Ylva Johansson.

Elisabet Ohlin